

Ik kwam enige tijd geleden in aanraking met een trend die mij sindsdien nogal bezighoudt, te weten 'Extreme Programming' (www.extremeprogramming.org). Wat moet een ambachtelijke Java-programmeur met deze nieuwlichterij?

Extreem Java programmeren

Softwareontwikkeling is een intrigerende aangelegenheid. Voor leken is het natuurlijk volledig ondoorzichtig waarom softwaresystemen maar niet op tijd afkomen, niet doen wat ze zouden moeten doen en onveranderlijk factoren duurder uitvallen dan initieel begroot. Het aantal oplossingen voor die 'softwarecrisis' begint langzamerhand indrukwekkende vormen aan te nemen: betere methodologieën, betere abstracties, betere hulpmiddelen en betere programmeertalen. Toch slagen we er maar zeer ten dele in om de kwaliteit van geproduceerde software te verbeteren.

Zelf ben ik nogal van de ambachtelijke programmeerschool: de programmeur als vakman die op basis van diepgaande theoretische kennis en veel ervaring met de hulpmiddelen op ambachtelijke wijze een stuk software in elkaar tovert wat zowel functioneel als esthetisch volledig verantwoord is. Een groot probleem van een dergelijke aanpak is dat dergelijke vaklieden zich vaak niet alleen verplicht voelen aan hun klant, maar ook aan hun collega's en aan hun vak. Het schrijven van software is voor hen (en, als lid van het gilde, dus ook voor mij) niet slechts het produceren van een werkende toepassing, maar ook een kunstvorm. Ter illustratie, een (helaas veel te vroeg overleden) vriend van mij had als motto: "Why make things simple and straightforward, if you can make them complex and wonderful?" Java is als programmeertaal bijzonder goed

geschikt voor het creëren van ambachtelijk en kunstzinnig verantwoorde software. We schrijven in Java natuurlijk geen programma's, we ontwerpen en programmeren abstracte raamwerken waar de applicatie met hoogstens acht regels code en wat definitiebestanden (liefst in XML) onder kan worden geschoven. Helaas is die aanpak niet altijd de meest productieve. Er gaat namelijk nogal wat tijd zitten in het schrijven van een dergelijke applicatie, terwijl de toekomstige winsten van het hebben van een dergelijk raamwerk in de praktijk zeer moeilijk te realiseren blijken te zijn. In nogal wat applicaties zitten dan ook verborgen pareltjes in de vorm van abstracte generieke raamwerken en raamwerkjes die helaas maar één keer zijn gebruikt! Zonde, zonde, zonde (wel leuk om te programmeren, maar dit terzijde).

Entree Extreme Programming (XP). Na de overweldigende overdaad in menige aanpak voor softwareontwikkeling is XP een verfrissende, welhaast zen-achtige, nieuwe aanpak voor het ontwerpen, bouwen en testen van softwaresystemen. Aangezien deze column over Java behoort te gaan, kan ik natuurlijk niet uitgebreid op de ins en outs van XP ingaan, maar u wordt van harte uitgenodigd om eens een korte studie aan XP te wijden (de eerder genoemde URL is een goed startpunt, <http://www.xprogramming.com> is een andere goede informatiebron). Centraal in XP staan kleine teams, goede klantbetrokken-

heid, simpele en recht-toe-recht-aan aanpak, geen overwerk (!!), geïntegreerd testen, en regelmatig vrijgeven van releases. Wat XP tamelijk bijzonder maakt, is dat er ook hele concrete richtlijnen in staan voor de programmeer- en testactiviteiten. Het is geen theoretisch abstracte methodologie, maar een zeer op de praktijk gerichte aanpak. Voor veel ambachtelijke (Java-)programmeurs zal XP wel even slikken zijn. In de boeken en artikelen over XP wordt expliciet gesteld dat XP niet zo gecharmeerd is van het ontwerpen van raamwerken en abstracte libraries. Er mag geen tijd worden gestoken in het ontwerpen en programmeren van functionaliteit die strikt gesproken (nog) niet noodzakelijk is (onder het motto: "You ain't gonna need it!"). Voor veel Java-programmeurs zal het moeilijk blijken om de neiging te onderdrukken abstracties te creëren en zich tot de stricte functionaliteit te beperken. Maar bedenk dan dat dergelijke als ongrondwettelijke beperkingen van de vrijheid van de programmeur ervaren belemmeringen in het teken staan van een hoger doel: een tijdig opgeleverd en werkend programma. En weer verlaat een tevreden klant het pand.

Jos Visser

is extremist bij Open Solution Providers en bereikbaar via jos@osp.nl